

Agendapunt 5.1 Concept bod RES

Reactie wethouder Johan van der Schoot n.a.v. eerste termijn

2 april 2020.

Eerste termijn fracties:

Beter Oss

Het betreffende bod wat hier voorligt is de vertaling van de door de gemeenteraad op 5 maart aangenomen motie waarin duidelijk de kaders zijn gesteld voor het bod dat Oss inbrengt in de RES. Beter Oss heeft dan ook geen extra vragen of opmerkingen.

Groen Links

De stukken laten zien dat het Osse RES proces wel een motie rechtvaardigen, maar binnen het regionale RES proces de aangenomen motie van 5 maart 2020 ongepast is. Het raadsvoorstel noemt als een van de risico's dat er ruis kan ontstaan op de afspraken. GroenLinks constateert dat dit tijdens het voorgaande proces al is gebeurd in Oss: in het voorgaande proces in Oss werd gesuggereerd dat andere gemeenten niet aan hun resultaatverplichting kunnen voldoen, maar nu blijkt dat het Osse college zelf bang is niet aan de eigen resultaatverplichting te kunnen voldoen.

Er is meer ruis:

Er wordt vanuit het Osse college gesuggereerd dat 11% besparing in 2030 te ambitieus zou zijn. Echter staat dit getal ook in de besparingsagenda. Het was tot nu toe op geen enkele wijze te controleren waarop dit getal gebaseerd is, gelukkig verschaft het pondera rapport nu duidelijkheid en laat het zien dat dit wel degelijk haalbaar is. GroenLinks vindt 11% besparing echter, gezien het belang en de publieke opinie, te weinig ambitieus. Bij 14 aanbevelingen voor een succesvolle RES staat besparen niet voor niets op de eerste plaats. Complimenten voor het rapport van Pondera. Het verschaft veel inzicht. Het zou goed zijn geweest als de gemeenteraad door de portefeuillehouder was geïnformeerd over het feit dat er opdracht was gegeven voor een dergelijk onderzoek en dat dit gebruikt zou worden als leidraad. Ditzelfde geldt voor de andere stukken die over de RES op de agenda staan. De portefeuillehouder heeft de gemeenteraad onvoldoende geïnformeerd dat hieraan werd gewerkt en de raad er onvoldoende in meegenomen. Dit veroorzaakt nog meer onnodige ruis. Het is zorgelijk dat er een afwegingskader landschap is opgesteld zonder dat de mening van de gemeenteraad daarin is meegenomen, sterker nog, zonder dat we op de hoogte zijn gesteld door de portefeuillehouder dat de RES hiermee bezig was.

Gezien het belang en ook omdat het om grote veranderingen gaat die maatschappelijk gevoelig kunnen liggen, is dergelijke ruis zeer ongewenst. Daarom pleit GroenLinks ervoor om een betere governance structuur waarbij het voor gemeenteraden mogelijk is om de RES stuurgroep rechtstreeks te kunnen controleren en aan te sturen zodat er geen onnodig wantrouwen richting andere gemeenten hoeft te ontstaan.

PvdA:

Eigenlijk is er geen discussie meer nodig of zelfs mogelijk over dit raadsvoorstel.

Want met de motie die onlangs in de raad is aangenomen, is het concept RES-bod al gedicteerd voordat er in de adviescommissie een debat over gevoerd kon worden.

De PvdA fractie ziet dat Oss zich met de opwek van 0,93 PJ hernieuwbare energie en 11% besparing committeert aan de lokale opgave, niet meer en niet minder.

De PvdA fractie is van mening dat het concept bod het minimale is dat gedaan moet worden, gezien de hoge ambities in het huidige en vorige coalitieakkoord. Maar nu zaken niet meer veilig ver weg zijn maar concreet dichtbij komen, kruipen de coalitiepartijen in hun schulp. Er is angst voor het verzet vanuit actiegroepen tegen windmolens en zonnevelden. Maar meer nog dat Oss meer moet doen dan andere gemeenten in deze RES-regio. En angst is een slechte raadgever. En in dit geval komt dat niet ten goede aan de regionale samenwerking die op veel fronten nodig is.

In het concept RES-bod dat nu voor ligt wordt niets gezegd over hoe en waar in Oss de 0,93 PJ opgewekt gaat/kan worden. Wel de kanttekening dat het lastig wordt om windmolenparken tijdig

vergund te krijgen en de netwerkvoorzieningen daarvoor te realiseren. In de opinienota RES/energietransitie die op 12 december 2019 is besproken, en waarvan het college nu zegt dat die duidelijke richting heeft gegeven aan het concept RES-bod, stonden nog allerlei initiatieven waarmee de Osse RES-opgave ingevuld zou kunnen worden. Helaas heeft dat bij een aantal fracties zoveel weerstand opgeleverd, dat over die invulling er niets concreets meer staat in het concept RES-bod. Maar aan de opgave van 0,93 PJ committeert de Oss raad zich met dit raadsbesluit wel.

Grote vraag die dan rest is: hoe gaan wij die opgave invullen. Het concept RES-bod beschrijft dat daarvoor ca. 325 hectare zonnevelden nodig zijn. Of 20 tot 25 windmolens. Of een combinatie van zon en wind die dezelfde opbrengst oplevert.

Hoe gaan wij dit realiseren? De besparingsopgave van 11% is al zo hoog dat het niet realistisch is om te denken dat we met besparen meer kunnen bereiken, want daar is geen enkele onderbouwing voor te vinden. Met alleen zon op daken gaan we het zeker niet redden. Want er zijn simpelweg niet genoeg geschikte daken om de opgave op te wekken, nog los van het feit dat veel daken op met name grote bedrijfspanden niet van de gemeente zijn.

Dus de in het concept RES-bod genoemde aantallen zonnevelden en/of windmolens zullen er zeker moeten komen om die 0,93 PJ op te wekken.

Er komen zoals het er nu naar uitziet 4 windmolens op Elzenburg/ de Geer. Daarnaast lopen er initiatieven voor windmolenparken in de open Lithse polder en Stijbeemden en voor zonnevelden op diverse locaties. Tegelijkertijd zien we dat een meerderheid van de raad geen windmolens wil op Stijbeemden. Dat het nog onduidelijk is hoeveel windmolens VDG en SP willen accepteren in de open Lithse polder. Dat er daarnaast veel weerstand is vanuit het CDA tegen zonnevelden op landbouwgrond, wat toch echt nodig is als er grote zonnevelden moeten komen. Kortom fracties die nu akkoord gaan met de opwek van 0,93 PJ hernieuwbare energie, moeten daarvan ook de consequenties aanvaarden. Ook als er wel windmolens of zonnevelden moeten komen op locaties, waarvan die fracties nu roepen dat ze daar op tegen zijn.

De PvdA fractie gaat akkoord met het concept RES-bod omdat, ook al is het minimaal, er voldaan wordt aan de eigen opgave. De PvdA ziet tegelijkertijd de noodzaak om snel keuzes te maken ook al zijn die moeilijk en vaart te maken met het realiseren van de benodigde opwek van hernieuwbare energie. We kunnen het ons niet meer permitteren om kansrijke initiatieven te laten liggen.

VVD:

De VVD fractie vindt dat inwoners en initiatiefnemers zo goed mogelijk bij dit onderwerp betrokken moeten worden. Door de Corona-crisis kan dit nu niet. Wij willen dit onderwerp daarom graag na de zomer, of eerder wanneer dat mogelijk is, weer oppakken. Verder is ons standpunt in de laatste raadsvergadering van 5 maart goed verwoord in de motie 'inzet van Oss m.b.t. de Regionale Energie Strategie', die wij met de coalitiepartijen ingediend hebben.

SP:

Op 30 januari heeft de gemeenteraad van Oss unaniem de motie 'Besparing is een wezenlijk onderdeel van de energietransitie en dus ook van het RES-bod' aangenomen. Dit onderstreept het belang dat deze raad aan energiebesparing hecht, óók in het kader van de RES.

Meer dan 80% van het totale elektriciteitsgebruik in de gemeente Oss komt voor rekening van de zakelijke gebruikers. Particulieren gebruiken slechts 18%. Zowel bij energiebesparing als bij duurzaam opwekken ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de zakelijke gebruikers. Het kan niet zo zijn dat de inwoners van Oss hun landschap en leefomgeving moeten opofferen omdat zakelijke gebruikers hun verantwoordelijkheid niet nemen.

De beste oplossing is energiebesparing. Alles wat je bespaart hoeft je niet op te wekken. En vergt geen kostbare investeringen in de vorm van uitbreiding van de netcapaciteit. Om die reden vindt

de SP dat de gemeente Oss extra moet inzetten op het stimuleren van energiebesparing door zakelijke gebruikers. Daarvoor zijn zowel wortel- als stokinstrumenten beschikbaar. 'Wortel'-instrumenten in de vorm van subsidies van het Rijk en fiscale instrumenten als de Energiebesparingsaftrek. 'Stok'-instrumenten in de vorm van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer.

De SP vindt dat beide instrumenten veel beter moeten worden benut in de vorm van voorlichting, benchmarking, stimulering, controle en handhaving. Mede doordat stevig wordt ingezet op innovaties moet een fors hogere besparing dan 11% mogelijk zijn in 2030. Alles wat Oss extra bespaart mogen we opnemen in ons bod en in mindering brengen op onze RES-opgave voor windmolens en zonne-energie. Graag een reactie van het College.

Omdat zakelijke gebruikers 80% van het elektriciteitsgebruik in Oss voor hun rekening nemen, hebben ze ook een grote verantwoordelijkheid bij het duurzaam opwekken van elektriciteit. Dat kan op daken van bedrijven, op zijwanden, op parkeerplaatsen of op onbenutte terreinen. De SDE-subsidie is daarvoor een prachtig hulpmiddel. Wij roepen het college op om projectontwikkelaars te stimuleren een rol te pakken bij het ontzorgen van bedrijven die zelf geen geld of tijd hebben. Graag een reactie van het College.

In bijlage 4 (Notitie Koppelkansen) staat op bladzijde 4 een interessante passage over familiebedrijven: *'Zo is de gemeente Meierijstad, die veel van dit type bedrijven heeft en actief bedrijven stimuleert in samenwerking met de bedrijvenorganisatie van Meierijstad, koploper als het gaat om het aandeel daken die vol zon liggen'*. Onze vraag is wat doet Meierijstad beter dan Oss? Ligt dat aan de ondernemers daar? Ligt het aan de gemeente? Of ligt het aan de bedrijvenorganisatie(s)? Graag een reactie van het College? Is het College bereid om samen met de Osse bedrijvenorganisaties een werkbezoek aan Meierijstad te brengen?

De SP vindt het onacceptabel dat de regio zich neerlegt bij het feit dat 50% van de aangevraagde SDE-subsidie op daken niet benut zou gaan worden. Wij vinden dat het college met deze bedrijven in gesprek moet gaan en een ultieme poging moet doen om een oplossing te vinden. Desnoods met projectontwikkelaars die bedrijven kunnen ontzorgen. De gemeente Amsterdam zet in haar RES-bod in op 60%. Wat daar kan moet hier toch ook kunnen? Graag een reactie van het College.

De SP is blij dat de zonneladder als leidraad wordt genomen. Maar zoals gezegd komt daar wat de SP betreft nog een stap vóór: besparen!

Zonnevelden en windmolens ziet de SP als sluitpost. Zodanig zelfs, dat ze met het goed benutten van daken, wanden, infrastructuur, onbenutten terreinen, energiepark De Hoed en het Osse deel van Heesch-West én met extra besparing niet of nauwelijks nodig zijn voor ons RES-bod.

Wat windmolens betreft is de SP altijd voorstander geweest van plaatsing op bedrijventerreinen. Nu blijkt dat in Veghel vier kleinere windmolens geplaatst gaan worden op het bedrijventerrein langs de A50. Dit ligt binnen de 15 km-beïnvloedingszone van de radar in Volkel. Dus dat kan

kennelijk. De SP vraagt het College om na te gaan of dit ook mogelijk is op Vorstengrafdonk / Nieuw-Zevenbergen. Graag een reactie van het College.

De SP constateert dat bij de stukken een tweetal eenzijdige en inmiddels overbodige bijlagen zitten, het Afwegingskader landschap (bijlage 3) en het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten (bijlage 6). Beide rapporten gaan alleen over windmolens en zonnevelden in het landelijk gebied en zijn inmiddels achterhaald. Voortschrijdend inzicht. Wat ons betreft kunnen ze in het archief. Het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten zou geactualiseerd kunnen worden door ook energiebesparing en energie-opwek binnen bebouwd gebied mee te nemen, maar voor ons hoeft dat niet meer.

De SP overweegt een amendement op beslispunt 4. Wat ons betreft zijn de eigen kaders leidend en niet het achterhaalde regionale afwegingskader.

Ook overweegt de SP om beslispunt 2 te amenderen door toe te voegen dat we een deel van de RES-opgave willen invullen door extra in te zetten op energiebesparing.

Tot slot nog iets over de warmtetransitie: Professor David Smeulders van de TU Eindhoven had in Brabants Dagblad van 12 maart een interessant betoog over warmtewinning uit de Waal. Onze vraag aan het College is of dit ook toegepast kan worden in de Maas? En dan met name voor compacte Maaskernen als Ravenstein, Megen, Oijen, Lith en Maren-Kessel? Graag een reactie.

VDG:

Het raadsvoorstel vraagt om in te stemmen met een 4-tal punten:

1. het regionale concept-bod voor 2030 bestaande uit:

- 5,5 PJ (= 1,5 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit
- 11% besparing van elektriciteit en warmte
- 3 PJ hernieuwbaar op te wekken warmte.

2. de lokale opgave RES voor 2030 voor Oss van 0,93 PJ (= 0,26 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit, als bijdrage aan het regionale concept-bod en de landelijke doelstellingen, zoals opgenomen in het concept-bod RES Noordoost Brabant;

3. de leidende principes voor regionale samenwerking in de RES Noordoost Brabant;

4. het afwegingskader als leidraad, waarvan gemeenten gebruik kunnen maken, bij het afwegen van hun lokale- en (sub)regionale gebiedskeuzes, gericht op de realisatie van de RES opgave.

Allereerst wil VDG aangeven dat de wereld van nu, voor zover we die al zouden kunnen overzien, een hele andere is dan de wereld ten tijde van het akkoord van Parijs, de klimaatwet, het klimaatakkoord en de startnotitie RES. We willen daarmee onze klimaatproblemen niet

bagatelliseren, het klimaat blijft zorgelijk, maar we hebben op dit moment hele andere problemen zoals onze volksgezondheid en economie op te lossen.

Het proces rondom de RES moet uiteraard doorgang vinden, maar als er ooit keuzes gemaakt zouden moeten worden tussen RES enerzijds en volksgezondheid/economie anderzijds, dan mag wat ons betreft een op de plaats worden gemaakt. Wij kunnen ons niet voorstellen dat onze landelijke en regionale overheid daar anders over denkt.

Onderstaand onze reactie op de 4 onderdelen:

1. het regionale concept-bod voor 2030 bestaande uit:

- *5,5 PJ (= 1,5 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit*
- *11% besparing van elektriciteit en warmte*
- *3 PJ hernieuwbaar op te wekken warmte.*

Eerder hebben we gediscussieerd over het niet meenemen van de besparingen in de regionale opgave. Op pagina 11 wordt meer helderheid gegeven: "De besparing is al in bovenstaand schema verwerkt. Zonder de besparing zou het elektriciteitsverbruik in 2050 nog hoger zijn".

Nog meer besparen zou leiden tot een lagere opgave. Uit berekeningen blijkt dat met meer besparing het aandeel zon/wind nog verder beperkt zou kunnen worden, waarbij bijvoorbeeld het aantal windmolens voor de Osse opgave beperkt zou kunnen tot 10 tot 15 stuks. Graag zien wij een dergelijke berekening van uw zijde.

2. de lokale opgave RES voor 2030 voor Oss van 0,93 PJ (= 0,26 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit, als bijdrage aan het regionale concept-bod en de landelijke doelstellingen, zoals opgenomen in het concept-bod RES Noordoost Brabant;

Hiermee wordt voor de opwek voldaan aan de uitgangspunten zoals wij die eerder hebben geformuleerd. In het bod wordt echter ook nog verdere bepalingen gegeven over hoe de energie moet worden opgewekt. Zo is er de bepaling dat 40% van het potentieel aan grote daken moet worden, voor Oss is dit 0,06 TWh. Waarom is 40% gekozen en wat is de onderbouwing ervan?

3. de leidende principes voor regionale samenwerking in de RES Noordoost Brabant;

De leidende principes III en IV gaan verder dan op 5 maart aangenomen motie, waarbij ieder voor zijn eigen invulling verantwoordelijk is. Wij hechten er waarde aan hier te vermelden dat de leidende principes III en IV geen vrijbrief zijn om als regio voor Oss te besluiten.

Principe V. "Uitgangspunt is dat de omgeving evenredig profiteert van de maatschappelijke lusten ten opzichte van de maatschappelijke lasten van de energietransitie" zal waarschijnlijk verder uitgewerkt zijn in de participatie nota. Wanneer kunnen we die tegemoet zien?

4. het afwegingskader als leidraad, waarvan gemeenten gebruik kunnen maken, bij het afwegen van hun lokale- en (sub)regionale gebiedskeuzes, gericht op de realisatie van de RES opgave.

Met het RES bod geven we aan wat we gaan leveren en nog niet *hoe* we gaan leveren. De afwegingskaders geven kaders aan *hoe* er geleverd kan worden.

Wij willen hierbij opmerken dat binnen deze raad een aantal 'Osse kaders' wel bekend zijn, maar besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden. Kaders die in een aantal gevallen strikter zijn dan de bij de RES bijgesloten afwegingskaders, zoals bijvoorbeeld het niet enkelvoudig inzetten van goede vruchtbare landbouwgrond voor Zonne-energie en het niet invullen van Windenergie op Stijbeemden. Wij zullen hier een motie over voorbereiden.

Collega gemeenten hebben over hun eigen 'lokale' kaders al overleg gehad met belanghebbende partijen, heeft er besluitvorming over deze lokale kaders plaatsgevonden en zijn deze lokale kaders zelfs in het concept RES Bod opgenomen. Hoe kunnen we dit voor Oss bewerkstelligen?

D66:

De ingediende inspraakreacties zullen we in de 2^e termijn oppakken.

Wat adviseert het college te besluiten?

Het concept-bod RES aan de gemeenteraad voor te leggen met de navolgende vragen :

1. Kan de gemeenteraad instemmen met het regionale concept-bod voor 2030 bestaande uit:
 - 5,5 PJ (= 1,5 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit
 - 11% besparing van elektriciteit en warmte
 - 3 PJ hernieuwbaar op te wekken warmte.

De fractie van D66-Oss kan zich in deze fase vinden in het concept bod.

Immers, het is niet meer dan commitment aan de opgave die op dit moment voor ons ligt.

Voor D66 is het doorslaggevend dat elke gemeente eerst zijn eigen opgave probeert te realiseren.

2. de lokale opgave RES voor 2030 voor Oss van 0,93 PJ (= 0,26 TWh) aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit, als bijdrage aan het regionale concept-bod en de landelijke doelstellingen, zoals opgenomen in het concept-bod RES Noordoost Brabant;

Zie het antwoord op vraag 1

3. de leidende principes voor regionale samenwerking in de RES Noordoost Brabant;

In de stukken die voor liggen zijn 2 " leidende principes opgenomen.

De leidende principes uit het achtergrondrapport (blz 9.) en de leidende principes uit het bod.

De leidende principes uit het achtergrond neemt de fractie van D66-Oss in deze fase ter kennisgeving aan. Immers de kaders voor een windmolen of zonneveld dienen in een latere fase

vast te worden gesteld door de bewuste gemeenteraad van de aangewezen gemeente.
Het gaat m.b.t. die kaders onzes inziens ook over gezondheid/veiligheid/biodiversiteit/het bewaren van gebieden van cultuur historische waarde en de eerder genoemde koppelkansen.
Als de kaders voor wind/zonne-energie worden vastgesteld (samen met een toekomstvisie op de landbouw) zullen de echte knelpunten worden afgewogen en de moeilijke keuzes gemaakt.

Op de bladzijde 3 treft de wethouder enkele vragen aan m.b.t. de leidende principes uit het concept RES bod.

4. het afwegingskader als leidraad, waarvan gemeenten gebruik kunnen maken, bij het afwegen van hun lokale- en (sub)regionale gebiedskeuzes, gericht op de realisatie van de RES opgave.

In de stukken die voorliggen zijn 2 afwegingskaders opgenomen.
De afwegingskaders uit het achtergrond neemt de fractie van D66-Oss in deze fase ter kennisgeving aan. Immers de kaders voor een windmolen of zonneveld dienen in een latere fase vast te worden gesteld door de bewuste gemeenteraad van de aangewezen gemeente.
Het gaat m.b.t. die kaders onzes inziens ook over gezondheid/veiligheid/biodiversiteit/het bewaren van gebieden van cultuur historische waarde en de eerder genoemde koppelkansen.
Als de kaders voor wind/zonne-energie worden vastgesteld (samen met een toekomstvisie op de landbouw) zullen de echte knelpunten worden afgewogen en de moeilijke keuzes gemaakt.

(In het RES bod (bladzijde 24, onderaan de bladzijde) lijkt het erop dat er een voorschot wordt genomen op de Duurzame polder de fractie van D66 vindt dat in deze fase van het RES-Bod overbodig en zou graag zien dat zin wordt geschrapt)

Onder de afwegingen is de volgende zin opgenomen:

Door de energietransitie gaat het landschap ingrijpend veranderen.

Daar komen we niet onderuit. Het is slim zoveel mogelijk zonne-energie te realiseren op daken en restgronden. Dit betekent niet dat eerst alle daken vol moeten en daarna pas de velden aan bod komen. Beide zijn noodzakelijk om de opgave te halen. Ook landbouwgronden zullen nodig zijn, bij voorkeur nabij bebouwd gebied. In het landelijk gebied combineren we grote zonneweides en windenergie in grootschalige, open landschappen, zoals de komgronden, de Peelkernontginning en de jonge heideontginning. Zo blijft het Noordoost-Brabantse landschap leefbaar en divers.

Ookal zijn het wellicht open statements, of geprojecteerde absolute feitelijkheden in deze fase (zonder geldende kaders) voelt het voor de fractie van D66 niet goed om deze statements op te nemen in het RES-concept bod. De fractie van D66 stelt dan ook voor deze frase te verwijderen. Dit om het vervolgproces van keuzes a.d.h.v. door de politiek vastgestelde kader via de raden te laten verlopen. **Immers, de fractie van D66 Oss is van mening dat in het concept bod geen voorschot moet nemen op het verdere besluitvormingsproces waar nog zoveel gevoeligheden liggen.**

Volgens de kaart op bladzijde 30 is Oss alleen een zoekgebied voor koppelkansen tussen de

energietransitie en waterveiligheid. Als men de kaart zo strak zou lezen als deze is betekent dat dat Oss geen zoekgebied wordt voor koppelkansen tussen landbouwtransitie en energietransitie. De fractie van D66 vindt dit een gemiste kans. Immers Oss is een belangrijke partner in Agrifood/de triple Helix en wij staan ketenversterking (van boer tot bord voor). Ook Oss dient zijn verantwoordelijkheid te nemen, met het oog op 2050, in de landbouwtransitie. Ook zijn er in Oss koppelkansen tussen CO2 besparing/energiebesparing en mobiliteit. De fractie van D66 ziet dit onvoldoende terug. Wij stellen dan ook voor deze kaart te schrappen uit het concept bod.

Vragen aan de wethouder:

- 1) In het RES-bod en in de bijlages staan statements en keuzes waarvan wij als raadsfractie onvoldoende de reikwijdte kunnen inschatten in het verdere proces.
Het proces omtrent de RES is abstract en complex, de fractie van D66 wil dan ook voorstellen de statements en keuzes, die invulling geven aan de bovenliggende* opgave uit dit document te schrappen. Hoe kijkt de wethouder hiernaar?

Mocht de wethouder hier afwijzend tegenover staan, in welke mate zijn wij dan gehouden aan de keuzes die latent in het concept bod & de bijlages verwerkt staan.
- 2) Waarom is wel de doorkijk naar 2030 in het stuk opgenomen maar niet de doelstelling van 2050. Immers, alle stappen die wij nemen dienen te leiden naar het CO2 neutraal zijn in 2050
- 3) Wat betekent het voor Oss als wij nu al kiezen voor:
Zorg voor regionale differentiatie door clustering: concentreren en leeghouden.
Voor zon is de zonneladder NOB van toepassing. De clustering van wind voorkomt een spreiding door het gehele gebied en voorkomt daardoor:
- Overal beleving van windturbines.
- Hoge maatschappelijk kosten i.v.m. aansluiten netwerk en infrastructuur
- 4) Wat verstaat de wethouder onder "evenredig profiteren"
- 5) Wat zijn de consequenties van de gekozen adaptieve benadering?
Op welke wijze nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid voor het aanjagen van innovatie m.b.t. de energietransitie.
(M.a.w. welke innovatie geven wij in Oss een kans?)
- 6) In de stukken wordt onder koppelkansen gesproken over landbouwtransitie, natuurlijkontwikkeling, goed waterbeheer en klimaatacceptatie.
(Ondanks dat voor Oss alleen waterveiligheid als koppelkans is voorgesteld)
Waarom is biodiversiteit hier niet aan toegevoegd
Immers, in de programmabegroting stelt u zelf dat u doel heeft de biodiversiteit te versterken.
- 7) In paragraaf 7.2 staat het volgende geschreven:
Uitwerken van de zoekgebieden - door middel van een gebiedsgerichte aanpak en een ontwerpend onderzoek worden voor de RES 1.0 zoekgebieden bepaald op basis van lokale uitwerkingen van de opgave.
De RES-organisatie ondersteunt de lokale projectgroepen in de gebiedsgerichte aanpak. De projectgroepen worden in principe ingericht en getrokken door de lokale gemeenten. Maar ook de RES-organisatie kan hier als de gemeenten dat wenselijk vinden (via de stuurgroep RES) een rol pakken. De specialisten uit het kernteam nemen deel, waardoor de integraliteit wordt geborgd. Hier

wordt gezamenlijk met partijen afgewogen hoe de potentie van warmte en elektriciteit het best kan worden benut. Koppelkansen worden aangegrepen. Mogelijkheden om lusten- en lasten eerlijk te verdelen worden concreet gemaakt.

D66 herkent hierin het statement dat de opgaves als gebiedsopgave dienen te worden gezien. Maar vraagt zich wat dit voor de gemeente Oss betekent. Als gemeenteraad willen wij graag aan het roer blijven m.b.t. de uitvoering en de keuzes die voorkomen toetsen aan de voor ons belangrijke normen. Welke autoriteit geven wij af als wij instemmen met deze frase.

- 8) D66 mist de koppeling met gezonde lucht/luchtkwaliteit. De nota grootschallige opwekking van zonne-energie Oss biedt de ruimte om bufferzones vol te leggen met zonnevelden. Echter, d66 graag op voorhand in deze notitie een koppeling zien tussen de opwekking van hernieuwbare duurzame energie en gezonde lucht. Immers, fijnstof hecht zich het beste aan heesters, mos en bomen (loof en naald). Waarom is gezonde lucht niet meegenomen als koppelkansen/voorwaarden? Immers, hier en nu nemen we de stappen die in 2050 leiden tot een groene, gezonde en duurzame bebouwde omgeving.
- 9) Als we de toename van de energiebehoefte (bezien vanaf 2017) niet meenemen hoe accuraat en waardevol is deze doelstelling dan als stuurrichting?

Als deze vragen beantwoord zijn ziet de fractie van D66 graag een tweede termijn tegemoet.

Zodat wij ook de opmerkingen/vragen van andere fracties kunnen meenemen in onze beraadslaging als wel de antwoorden van de wethouder.

Immers, wij willen op basis van volledige informatie, met respect voor alle perspectieven onze instemming of onze gegronde afwijzing kenbaar te maken.

De wethouder en politieke partijen staan op dit moment gezamenlijk aan de lat voor de juiste gewogen keuze. De fractie van D66 wil de wethouder dan ook in transparantie aangeven dat op dit moment onze basishouding t.a.v. dit stuk negatief is omdat er teveel keuzes/richtingen (al dan niet latent) in het stuk zijn opgenomen.

CDA:

We staan in Nederland, in de regio Noord-Oost Brabant en in Oss voor uitdagingen om verdere opwarming van de aarde te voorkomen. Hoewel de coronacrisis deze opwarming iets lijkt te rekken, blijft de klimaatopgave urgent. Er lijkt geen ruimte te zijn voor verder uitstel van daadkracht.

Het concept RES-bod geeft finale duidelijkheid over de daadkracht die van de gemeente Oss wordt gevraagd én van de andere gemeenten.

Het CDA heeft altijd gepleit voor een gefaseerde aanpak. Eerst de blik op 2030. Daarna verder kijken. De wereld en de technologie zien er in 2030 namelijk anders uit dan nu.

Ook is CDA altijd voorstander geweest van duidelijke afspraken voor elke gemeente. Ondanks dat de energiestrategie regionaal is, hoort iedere gemeente aan de lat te staan voor haar eigen opgave. Deze gefaseerde aanpak zien wij gelukkig terug in het concept RES-bod.

De duidelijke benoeming dat elke gemeente zelf zijn eigen opgave waar moet maken, zien wij echter onvoldoende terug.

Het bod en de leidende principes wekken de indruk dat “de samenwerkende partijen” ervoor gaan zorgen dat de opgaven “door collectiviteit” per gemeente straks gerealiseerd worden. Dit vindt CDA een erg naïeve houding.

Zoals eerder door ons aangegeven bij de startnotitie, ontbreekt governance op deze samenwerkende partijen en ontbreekt democratische legitimiteit van de RES-organisatie. Om die reden kan het niet anders zijn dan dat de RES-opgave wordt opgeknipt in gebieden die wel democratische legitimiteit kennen en wel goede besturingsafspraken kennen: de losse gemeenten. Wij zijn dan ook erg blij met de duidelijke motie die 5 maart jl. is aangenomen door onze raad. Dit schept voor Oss de duidelijkheid die het concept RES-bod niet geeft, namelijk dat de gemeenschap van Oss in 2030 0,93PJ opwekt door zon- of windenergie. Niet meer of minder en niet door iemand anders. Wij zullen dan ook toezien dat het college de motie strikt uitvoert.

Het concept RES-bod schetst nu alleen nog maar de grote lijnen. Het wordt pas spannend als in december de concrete plannen voor zon- en windenergie moeten worden ingetekend. Voor veel gemeenten wordt dit nog een haastklus. Dit hoeft voor Oss niet het geval te zijn. Maar dan is het wel zaak dat wethouder Van der Schoot op korte termijn de verkenning duurzame polder presenteert. Anders komt ook Oss in tijdnood.

Graag vragen wij aandacht voor het horen van voor en tegenstanders. Hoewel wij nu niet besluiten over het waar en hoe we de opgave invullen, hechten wij er aan om de burgers te horen. 19 maart zouden we een podiumbijeenkomst van verschillende groepen hebben. Door de crisis is heeft die niet plaats kunnen vinden. Als CDA zien wij graag dat we een manier bedenken om deze mensen toch te horen.

Reactie wethouder:

Algemeen

- Dit concept-bod RES NOB is het resultaat van een – verplichte - gemeenschappelijke inspanning van 16 gemeenten en een aantal andere partijen. Oss is er daar een van. Oss heeft grote opwekkingstrajecten lopen. En Oss heeft een uitgesproken mening, getuige ook de dynamiek in onze Raad w.o. de recent aangenomen motie en daarbuiten. Daarmee hadden en hebben wij een eigen rol in het overleg. Maar net zoals dat voor de andere partijen geldt, is het concept-bod een compromis dat het maximaal haalbare resultaat beschrijft na een intensief proces van met elkaar zoeken op een controversieel onderwerp. Door die bril moeten eventueel door de Raad gewenste aanpassingen worden bekeken.
- Uit contacten met andere regio's blijkt dat er grote verschillen zijn in aard en inhoud van de RES-sen. Er zijn regio's die met elkaar afspraken hebben gemaakt over bovenlokale invulling van bv windparken. Dit is in onze regio niet het geval.

Procesparticipatie van inwoners

- De echte opgave komt in de vervolgfase tw het bod RES 1.0. dat er op 1 maart 2021 moet liggen. Dan moet bekend zijn wat we waar en op welke termijn gaan realiseren. Daarvoor zal elke gemeente zijn concrete keuzes moeten aanleveren.
- Voor inwoners is dat het moment dat zij vol betrokken raken, zoals wij inmiddels ervaren hebben met diverse wind- en zon-initiatieven. M.i. heeft het niet zoveel zin over het concept-bod dat er nu ligt anders dan informatief en als algemeen kader voor onze eigen keuzes een breed participatie-traject in te gaan.

Betrokkenheid van onze gemeenteraad

- We hebben hier eerder over gesproken. De RES en de relatie tot de andere energiedossiers is complex. En ook de RES organisatie was tot nu toe niet altijd goed plaats- en volgbaar.
- Ik herhaal echter nogmaals dat m.i. onze Raad wel degelijk, en als weinig anderen, is meegenomen in het gelopen traject.
- Wat niet hetzelfde is als een gemeenteraad die mee aan tafel zit als de vooruitgeschoven posten van alle partijen met elkaar verkennen wat zij aan hun Raden willen voorleggen.

Governance

- Zoals in de Nota beschreven, is voor het vervolg, zeker nu het spannender wordt, een duidelijker governance-structuur nodig.
- De relatie van de partijen naar elkaar en de bevoegdheid van de gemeenteraden moeten daarin helder en goed geborgd zijn.
- Dit wordt als het aan mij ligt, onderdeel van de uitlijning van het vervolgproces in de komende maanden.

Voorschot

- Ook uit de reacties in 1^e termijn blijkt dat er zorg is over voorschotten die zouden zijn genomen op de invulling van ieders opgaven. Dit is nmm niet het geval.
- Om die zorg weg te nemen, stel ik voor om dit in onze reactie op het concept-bod te verwoorden. Waar wij ons aan committeren is de opgave zoals in de motie omschreven. Dat stelt Oss al voor een heel grote politiek-maatschappelijke opgave, zoals in de afgelopen maanden is gebleken.

Focus op 2030

- De RES-partners realiseren zich dat de RES opgave maar een deel van de totale energie-opgave omvat. En dat 2030 niet een eindstation is maar dat er dan nog een grote opgave wacht. Daarom is de "doorkijk naar 2050" genoemd.
- De verplichte RES opgave tot 2030 is evenwel al zo uitdagend dat we dit als onze eerste focus zien. Ook in het verkrijgen van draagvlak.

Regionaal afwegingskader

- Dit is voor ons als Oss in de voorbereiding tot op het laatst een zorgpunt geweest.
- Uiteindelijk is expliciet afgesproken dat de lokale afweging wat, waar wordt ingevuld, lokaal wordt bepaald.
- Daarin kunnen partijen ook hun eigen meekoppelkansen tot hun recht laten komen.
- Voor Oss is het van belang dat wij in de komende maanden de al eerder genoemde Gebiedsvisie Buitengebied voorbereiden om daarover met de Raad en inwoners in gesprek te kunnen gaan zodra de omstandigheden daarvoor voldoende basis bieden.
- Deze hebben wij ook nodig als de 3 samenwerkende partijen de Verkenning Duurzame Polder presenteren en als wij besluiten tot vervolgstappen.

Vervolg

- M.i. is er veel voor te zeggen het concept-bod te accorderen met een aantal kanttekeningen zoals in het B&W- advies en in deze reactie omschreven. En desgewenst aangevuld met opmerkingen waarover binnen de Raad draagvlak bestaat.
- Gelet op de geaccepteerde motie en mijn hierboven geschetste visie op de procesparticipatie zie ik weinig beletselen.
- Afgewogen moet evenwel worden hoe dit maatschappelijk valt als wij hiertoe onder de gegeven Corona-omstandigheden besluiten. En wat het risico van negatieve framing zou kunnen zijn.

Aanvullende reactie op de vragen van de SP (08-04-2020)

De vragen uit eerste termijn waren:

1. De SP vindt dat beide instrumenten veel beter moeten worden benut in de vorm van voorlichting, benchmarking, stimulering, controle en handhaving. Reactie hierop
2. Wij roepen het college op om projectontwikkelaars te stimuleren een rol te pakken bij het ontzorgen van bedrijven die zelf geen geld of tijd hebben. Reactie hierop
3. Wij vinden dat het college met deze bedrijven in gesprek moet gaan en een ultieme poging moet doen om een oplossing te vinden. Desnoods met projectontwikkelaars die bedrijven kunnen ontzorgen. Reactie hierop
4. De SP vraagt het College om na te gaan of dit ook mogelijk is op Vorstengrafdonk / Nieuw-Zevenbergen. Graag een reactie van het College.
5. warmtetransitie: Professor David Smeulders van de TU Eindhoven had in Brabants Dagblad van 12 maart een interessant betoog over warmtewinning uit de Waal. Onze vraag aan het College is of dit ook toegepast kan worden in de Maas? En dan met name voor compacte Maaskernen als Ravenstein, Megen, Oijen, Lith en Maren-Kessel? Graag een reactie.

Beantwoording door de wethouder:

- De RES NOB in dit stadium gaat over de gezamenlijke opgave van de regio. Niet over de *invulling* van de opwekking (hoe, wat, waar) daarvan. Dat komt in RES 1.0.
- 11% Energiebesparing is de gezamenlijke ambitie van NOB als uitkomst van beraad nav een voorstel op basis van deskundigheid. Bekend is dat wij dit een optimistische inschatting vinden.
- Enkele vragen van SP gaan over Energiebesparing en hoe we die kunnen verwezenlijken. Zoals in de reactie van de wethouder aangegeven, is dit geen onderwerp van de RES. Deze vragen horen thuis in de Opiniecommissie Energiebesparing. Dat is door SP in haar 1^e termijn daarvoor op dezelfde wijze ingebracht. De antwoorden zullen in dat kader volgen. Daarbij zullen wij informeren naar de aanpak van Meijerijstad en Amsterdam.